

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič.)

Kdo je narodni trot?

„Narodno - napredna“ stranka se rada zaletava v naše bivše deželne poslance, češ, vsi niso za nič. Vse zna, vse vé jedino le dr. Tuma; vsi ki se držé „Sloge“, so narodni troti. Ne bo napačno, ako si enkrat od bliže ogledamo trota in pojasnimo, kdo je narodni trot.

To „sorto“ — tako se splošno trdi — je na Goriško zanesel dr. Tuma. Narodnih trotov pred Tumovo dobo nismo poznali. Z njim je ta „sorta“ prišla na Goriško. Kaj dela trot? Trot požrešno pije sladki med, katerega so nanosile v panj pridne čebelice. Kdo je torej podoben trotu, kdo je naroden trot na Goriškem? Koga naj ne volimo v dež. zbor?

Pred Tumovim dohodom na Goriško je naše politično društvo cvelo. Vsak narodnjak si je štel v čast biti ud „Sloge“, ki je res uspešno delovala. Pride Tuma. Njemu ni bilo na tem, da bi enako drugim udom „Sloge“ deloval za narod kot pridna čebelica; ne to, ampak on je hotel biti voditelj „Sloge“ — piti slavo voditelja v „Slogi“, katero so druge čebelice ustanovile in znašale... Komu je torej podoben? ...

Naši prvi voditelji so se, žal, mnogo trudili, da so dr. Tumo spravili v deželni zbor in — odbor. Je-li bil zadovoljen, hvaležen? Ne! Njemu ni bilo zadosti, da je bil postavljen na odlično mesto poslanca in odbornika, ne, to mu ni zadostovalo. Zahteval je principijelno od dr. Gr., da se ga sprejme v narodno vodstvo in zahteval tudi, da naj mu slovenski poslanci zagotové politično karijero, mandat in deželno odborništvo. Hotel je torej, da naj pridne čebelice napolnijo celico s sladkim medom in njemu zagotové stalno mesto pri celici, da bo stalno pil iz nje sladki med — liki trotu v panju.

Gospodje okolu „Prim. Lista“ so se mnogo trudili za gospodarsko organizacijo, med drugim za zavarovalnice za govedo. Kurat Rojec je prišel tudi k župniku Grči in ga naprosil, naj sodeluje. Župnik Grča je sklical shod.

Č. g. kurat Rojec je na shod povabil dr. Tumo kot jurista. Toda dr. Tumi ni bilo zadosti sodelovati kot ud, kot pridna čebelica, hotel je nekaj več. Iz-

voljenemu tajniku shoda g. A. Rustju je spravil iz rok svinčnik ter začel tajnikovati, oblasten je začel biti, češ: vi delajte med ljudstvom, jaz sam pa bom vaš voditelj v mestu; vi čebelice — jaz trot. Na njegovo željo se mu je prepustilo živinorejce goriškega mesta, da bi jim ustanovil zavarovalnico — da bi kot čebelica delal za slovenske gospodarje živinorejce v Gorici. Sklical je nek shod — nastala pa je ne slovenska ampak italijanska zavarovalnica za slovenske kmete. Z velikim trudom je pozneje dr. Andrej Pavlica poravnal nerodnost dr. Tume s tem, da je zraven italijanske zavarovalnice ustanovil še slovensko. Dr. Henrik Tuma ni znal biti čebelica...

Eno pa prisojamo dr. Tumi. Pravimo, da je on ustanovil „Trgovsko-obrtno zadrugo“. To je njegovo delo! Toda to je res le v tem pomenu, da ima zdaj tam delež trota, kjer smo mi imeli delež čebelic. Kolikokrat je priznal dr. Tuma, kolikokrat njegova „Soča“: Vsi smo delali, „Trgovsko-obrtna zadruga“ je vspeh v zajemnega dela. Posebno duhovščina je pridno iskala udov. Kaj pa zdaj? Zdaj je „Trg-obrtna zadruga“ nekaj podnožek dr. Tumovega veličastva. Za njegovo stranko delala denar, za njegovo stranko uradniki. Kdo je trot tudi pri tej zadrugi, ki pije sladki med, ki so ga nanosile pridne čebelice?

Spomnimo se „Goriške ljudske posojilnice“. Pridne čebelice so jo za blagor ljudstva ustanovile — vodile — utrdile. Prišel je dr. Tuma, odrinil je pridne čebelice. Posojilnica je postala strankarski zavod... Denar in uradniško osebje dela za dr. Tumo in njegovo stranko. Kdo pije med, ki so ga čebelice nanosile? Kdo je trot?

Naš narod hoče, da je delo razdeljeno. Ob svojem času je bil dr. Josip Tonkli deželni poslanec, odbornik, državni poslanec, ud dež. šolskega sveta. Brez kake agitacije se je narod temu uprl. Narodna duša je spoznala, da eden ne more vsemu kaj. Narod je poklical na površje mladega, nesebičnega dr. Ant. Gregorčiča. Dandanes se z vsemi močmi upira tej zahtevi naroda dr. Tuma. On noče biti pridna čebelica med drugimi, ampak oblastnik nad vsemi.

besni Bornejk mahoma tako potihnil in se pomiril. Nekateri radovedneži so hoteli izpraševati Dobelica. Ali ta je odrek prav odločno: da ne zine niti besedice več o tem, ker se je rešila stvar v njegovo popolno zadovoljnost. Kdor hoče vedeti kaj več, naj se obrne h kolarju.

Zdaj še le so rajali brez ovire, in nekaj minut pozneje je bilo zopet veselo v veži, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Stari Ribenov in žena sta kar trepetala pri burnem nastopu med sovražnikoma in tekmečema. Boječe sta migala hčeri k sebi; bala sta se, da bi se vtegnila tudi ona zaplesti kako v prepír. Že sta mislila, da sta izgubljena. Za to sta se pa toliko bolj zavzela in razveselila, videča, da je mladi godec tako slavno zmagal v tej borbi.

Eliza bi bila kar glasno zavrnila, ko je videla, da je odšel kolar kot ubogi grešnik. Ko bi je ne bili prepeljali roditelji v neko oddaljeno sobo, oklenilo bi se bilo živahno otroče morda kar pred vsemi ljudmi Dobelica ter se mu zahvalilo, da jo je rešil sovraženega snubiča. Po tem prizoru bi ga ne bila hotela več

Postal je deželni poslanec, dež. odbornik, spravil je pod sé „Ljudsko posojilnico“, „Trgovsko-obrtno zadrugo“, je ud dež. šolskega sveta; pa to mu ni še zadosti: hoče si pridobiti še državno poslanstvo. Pri zadnjih volitvah je želel biti voljen v državni zbor, no, se mu ni posrečilo. Toda mož je ustrajen tam, kjer se nadeja — celice polne sladkega medu. Deželni zbor je povišal plačo deželnim odbornikom. To pa je storil zato, da bi odborniki tim marljiveje delali v odboru. Zato so naši poslanci izrekli, da deželni odbornik ne bo smel biti ob enem tudi državni poslanec. Pa kdo se je temu upri? Deželni odbornik dr. Tuma je trdil, da ravno deželni odbornik je posebno sposoben za državnega poslanca. Narod je odločno zavrgel to pretenco, in zahteva, da deželni odbornik naj ne bo ob enem državni poslanec, ker ima zadosti dela v odboru. Dr. Tuma si pa baje tako-le misli: Čemu smo pa pomnožili število deželnih uradnikov? Pač ne zato, da bo odbornik več delal, ampak zato, da bodo uradniki delali ter bo odbornik imel čas iti — v državni zbor.

Res lepa misel, vredna „nesebičnega“ — narodnega trota. Uradniki naj bodo marljive čebelice, odbornik naj pa iz polne celice deželnega odborništva in državnega poslanstva pije sladki med časti in masti.

S kolikim trujom je dr. Gregorčič ustanovil in nesebično vodil „delavsko podporno društvo“. Prišel je zopet dr. Tuma, zvijačno je odrinil dr. Gregorčiča, in zdaj se tam šopiri, da porablja i delavstvo v svoje politične namene — zopet trot!

Naravo trota je skrival, dokler si ni ustanovil svoje stranke, imel pa je trotovo naravo menda od kar je v javnosti nastopil. Skrival jo je, popolnoma prikriti pa je ni mogel. Kolikokrat se je izrazil: Duhovniki premalo delajo za narod. Nagovarjal je, nagibal je na delo posebno duhovnike, ker od tih je upal največ vspeha. Ko je pa sodil, da je prišel pravi čas, je odkril svojo naravo trota: začel je ravno duhovščino odrivat in vse delo družih sebi prisojevati. Kaj je to družega, nego trotarstvo? Pri raznih prilikah se je naravnost izrazil: mnogo za-

vzeti, naj bi jej bili takoj iztrgali srce iz prsij.

Proti jutru je šel Dobelica na dom Ribenova, da bi malo pospel. In tu mu pove oni ves vesel, da se je kolar radovoljno odrek Elize.

„Kmalu po vajinem prepíru — pravil je — poklical me je Bornejk na stran pa mi rekel:

„Vidim, da me vaša hči ne mara; zato vas odvežem od dane mi oblube.“

Saj bi itak ne imel mirnega življenja z njo. Že s prvo ženo sem bil nesrečen — v drugo nočem tega poskušati.“

„Ali vidite zdaj Ribenov, da sem prav govoril: da ne pride do poroke z Elizo in kolarjem?“ vsikljne mladi muzikant slavodobitno. — „In nikar se ne bojte, da vas bo stari hudobnež kako mučil ali stiskal; saj ste videl, da ga imam v pesteh. Zagotovim vas, da vam dá še odškodnino za to, da vas je tako pestil. Boste že videl!“

IV.

O polnoči po tej burni svatbi je videl nočni čuvaj še luč v Dobelicevi

vodov, mnogo uradnikov, da bodo delali za nas: Pri užitnini, pri zdravstvu, pri zavarovalstvu, pri inženerstvu, v dež. odboru...

Trot je nenasiljiv. Dr. Tumi vse naštetu še ni dosti. Mnogo se je prizadeval, da bi tudi nevtralnno družabno društvo „slovensko čitalnico“ pridobil v svoje roke, za svoje namene, po znanem reku: Če ni naše, naj vse hudič vzame!

Trudil se je, da bi male posojilnice na deželi priklopil svoji goriški ljudski posojilnici.

Izdal je geslo, da njegova stranka mora dobiti v roke: okr. šol. svet, cestne odbore, krajne šolske svete, županstva, sploh vsa razna zastopstva, da bo vse nje mu služilo, da bo pil med, katerega naj drugi donajajo. To je pristno trotarstvo. Nenasiljivo trotarstvo ga žene, da naskokuje celo „Šolski Dom“. Naprednjaki odrekajo podporo, v „Soči“ odsvetujejo podpirati to čez vse važno naravo. Dr. Gregorčič žrtvuje delo, skrb, denar za ta zavod, dr. Tumova stranka pa mu meče polena pod noge... Trotarstvo hoče tudi ta zavod pridobiti za-se v svoje namene ali pa naj vse hudič vzame.

V Gorici imamo jeden slovenski notarijat. Ali ga nam je pridobil dr. Tuma? Ni treba popisovati kolike vrednosti je slovenski notarijat za slovensko uradovanje pri sodnji, pri intabulaciji in drugod. Ta notarijat nam je pridobila „kat. pol. čitalnica v Čepovanu“. Tudi ta notarijat je hotel dr. Tuma sebi uslužiti na rek „vse naj hudič vzame...“. Prašajte le g. notarja Kavčiča.

Svojo trotarsko naravo je dr. Tuma prav posebno razodel pri obravnavi o pobiranju užitnine. Škodo naj trpi dežela, da le njemu in njegovi stranki služi. Koliko medu je trot tu izpil, ne vemo...

„Sloga“ dela za narod, dr. Tuma povsod za svojo stranko, in ta človek si upa v „Soči“ druge imenovati trote?!

Še bolj bi moža osvetili, ko bi podali dvojno sliko — sliko dr. Gregorčiča in sliko dr. Tume.

Dr. Gregorčič je hotel delati v družbi z dr. Tumo v dež. zboru, pri posojilnici, v „Šolskem Domu“ z eno besedo: povsod. Kaj pa dr. Tuma? Povsod hoče odriniti

hiši. Radovednost ga je gnala, da bi izvedel: kaj uganja muzikant še tako pozno. Stopi torej k oknu ter pokuca v sobo. Kako se je začudil, ko je zagledal notri tudi kolarja in je videl, da se nekaj prav živo pogovarjata. Poslušal in opazoval je nekaj časa; ali zaradi vršanja vetra v drevesnih vrhovih ni mogel razumeti ničesar. In odšel je kimajoč z glavo.

Sovražnika sta bila tako razburjena in zatopljena v svoj pogovor, da nista slišala klica in stopinj čuvajevih, pa tudi nista opazila njegove temne postave pri oknu.

Mladi godec je sedel pri mizi; v rokah je imel nekaj popisanih listov, in bral prav mirno iz njih kolarju. Ta pa je stopal z velikimi koraki po sobi; burno kretanje je kazalo, da mu godčevo prigovarjanje ni po volji.

„Ne, ne, tega ne morem!“ siknil je divje srdit. „Saj me spravite na beraško palico!“

Mladi godec se glasno zasmeje.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Polabski godec.

Spisal E. Ziehen.
(Dalje.)

„Da bi te burja!“ zamrmra Bornejk! Na to se približa Dobelicu, stisne mu prisiljeno prijazno roko ter reče: „Da, da — v miru hočeva živeti!“ Na to siloma zatré svoj strah in besnost, pa pristavi: „Delal sem krivico vam in vašim ljudem. Priden mož ste in prošim vas: odpustite mi prenačljene besede. — Kar sem rekel drugim o vas, nisem mislil resno, in rad prekličem to.“

„To mi zadostuje“ meni Dobelica. „Pozneje hočeva še kaj več govoriti in trčiti na najino spravo. — Se ve, Eliza ne more biti vaša žena — to pač vidite. „Jutri vam povem, kako se imate vesti do nje in njenih roditeljev.“ — Za tem reče glasno: „Ali naj vam zagodem Bornejk? To bo zastonj!“

Ponižani in potrti se zahvali sladkokislega obraza in se spravi strani. — Svati pa so šepetali vsi zavzeti; zastonj so si lomili glavo, kako da je ošabni,

dr. Gregorčiča, da bi pil méd časti in masti, ki ga ni on nabral. Kedo je toraj trot? Sodite!

Nekdaj in zdaj.

Dne 21. novembra 1890 je pisala Gaberščekova „Nova Soča“ tole: Tihá 25letnica. Gospod Klavžar postal je od l. 1865. duša našim čitalničnim zabavam; od takrat je reditelj vsem čitalničnim „Besedam“, brez njega bi bil danes ta del čitalnične zgodovine po večini le prazen list. Za čitalnično društveno življenje, kolikor za narodno gibanje v našem mestu, pridobil si je g. Klavžar neprecenljivih zaslug.

V isti „Novi Soči“ z dne 6. februarja 1891 je citati med drugim ta-le popis: „Petindvajsetletnica Ernesta Klavžarja“. — V nedeljo 1. t. m. doživeli smo goriški Slovenci krasen večer. Odlična družba slovenskega razumnštva od vseh strani dežele naše zbrala se je v goriški čitalnici, da je po vrednosti počastila in slavila moža, ki je že 25 let duša narodnemu društvenemu življenju goriškega mesta ter skrben oče slovenskemu Taljnemu hramu. Goriška okolica je bila dobro zastopana, a tudi soška dolina poslala je iz Plavi, Kanala, Tolmina in drugod svoje zastopnike. Vipavska dolina, Brda in Kras poslali so odlične zastopnike, kot tolmače narodne hvaležnosti na ta narodni praznik. Bila je zastopana pa tudi tržaška okolica in celo sosedna Istra in Kranjska poslali sta odlična zastopnika v osehah deželnih poslancev gg. Vjekoslava Spinčiča in Ivana Hribarja. Bilo je navzočih tudi 5 deželnih poslancev. Bilo je v dvorani nad 500 oseb iz najboljših slovenskih krogov. Že sam pogled po dvorani navdajal nas je z neko prijetno zadovoljnostjo ter svedočil nam, kako zna narod naš brez razlike stanu ceniti zasluge nesebično-narodno delujočih mož. Pri banketu je napil slavljencu tudi Gaberšček v imenu odločno narodnega slovenskega časnikarstva, poudarjajoč njegove zasluge, katere si je v 25 in več letih stekel na pisateljskem polju za narod slovenski.

„Slavljencu so se poklonile te-le deputacije: Deputacija „Katol. brašno politična društva v Podgori“, „Slovenskega podpornega in bralnega društva v Gorici“, „Slovenske Čitalnice“, „Slovenskega Jeza“ v Brdih, Sežanske Čitalnice (dr. Gregorin), goriških narodnih dam, goriškega „Sokola“ itd. S tem sijajnim narodnim praznikom je narod pokazal, kako zna biti hvaležen delavnim in rodoljubnim svojim sinovom, kako zna ceniti zasluge, ako so resnične in ne le namišljene“.

Došli so naslednji brzojavni pozdravi: Ajdovščina (Danijel Godina), Ajdovščina (Rokodolsko društvo. Predsednik Lokar), Občina Sv. Križ, Ajdovščina (3 duhovniki), Bled (prof. Rutar), Bovec (Čitalnica), Bovec (poštar Šorc), Bovec (Pečenko), Dunaj (Batič, Kovačič, Skočir), Gospič (Vilhar), Krško (Tone Ferfila), Kanal (Kanalna čitalnica s tem besedilom: „Našemu rojaku, g. Ernestu Klavžarju, žareči zvezdi na obzorju dramatiškega polja, neomahljivemu in vzglednemu stebri goriških Slovencev zakličje trikratni slava! (čitalnica kanalna), Kobarid (J. Lapanja), Komen (Štrekelj, Forčič), Kobarid (Kobaridska občina), Ljubljana (uredništvo „Slov. Naroda“), Ljubljana (Levec), Maribor (Lavtar), Tolmin (Bralno društvo pri Sv. Luciji), Trst („Slovanski svet“), Steyer (Prešern), Vipava (Josip Dollenz), Ljubljana (Josip Noll). Župan Šebreljski je poslal pismeno svoj pozdrav“.

Tako je Gaberščekova „Nova Soča“ pisala o g. Klavžarju pred 10 leti. Zdaj navaja zločine, katere bi bil on zakrivil delgo pred ono dobo, ter ga razgláša na podlagi istih premetenim sleparjem, kateri je opeharil občine, okraje in deželo za tisočake. — To dela list, kojemu je bil Klavžar soustanovnik, več let urednik, zvest in morda najspretniši sotrud-

nik pa do novejši in sicer do one dobe, ko se je Gaberšček, zapustivši stare politične prijatelje delujoče pod vodstvom dr. Gregorčiča, oklenil novega proroka, dr. Tume ter je z njim ustanovil tako zvano narodno-napredno stranko, dočim je Klavžar zvest ostal „Slogi“, njenemu programu in njenemu voditeljstvu. Še pred tremi leti so bivali med g. Klavžarjem in Gaberščekom čisto prijazni odnosi. Prvi je pošiljal „Soči“ poročila o deželnozborskih sejah in poučne članke o deželnih in občinskih zadevah; Gaberšček pa mu je iz hvaležnosti o priliki Palackove slavnosti poveril zastopstvo svojih časnikarskih podjetij na sijajnem shodu slovanskih časnikarjev v zlati Pragi. In nad istim Klavžarjem, kateri je Gaberščeku veljal še pred 10 leti za nesebično-narodno delujočega moža in kateri ga je še pred 3 leti dostojno zastopal na shodu slovanskih odličnjakov v Pragi, bobni zdaj „Soča“ in se peni ter pozivlja na boj proti njemu ne samo vse somišljenike, ampak celó vse občine in se ponuja v posredovanje vsem onim, katere bi jej hotele pomagati, umoriti ga moralno na pahni v nesrečo njega in njegovo družino. To je vrhunec strankarske strasti, strankarskega sovraštva. Tako delajo ljudje, katerim velja načelo: „Naša mora veljati, ali pa naj vse hudič vzame!“

Ker je vsled Klavžarjeve tožbe zaradi razžaljenja časti stvar v teku kazenske preiskave, ne moremo še govoriti o dejanjih, katere so „Sočini“ patroni naznanili sodnji v dokaz resnice svojih obdolžitev, ne moremo jih pojasnjevati niti opravičevati, sicer bi list lahko zapadel zaplembi; kajti po obstoječih zakonih ni dovoljeno, kakor si bodi vplivati na razvoj in izid kazenske pravde. O Klavžarju in njegovem dosedanem delovanju pa hočemo nekoliko govoriti, tega nam menda ne zabrani noben paragraf.

O njegovih zaslugah na dramatičnem polju smo že slišali slavospev Gaberščekove „Nove Soče“ — ni pretiran. Klavžar je najustrajniši delavec na tem polju, na katerem deluje skoro nepretrgoma od leta 1863. naprej do današnjega dne. On je še zdaj režiser goriške Čitalnice; podučuje deklamatoriko v „Šolskem Domu“ in lani in letos smo imeli priliki, veseliti se uspehov, ki jih je dosegel s svojim podukom pri naši mladini. V „životopisnih črticah“, ki jih je priobčil r. prof. dr. Janko Pajk o svoji, zdaj tudi preminoli soprogi, naši ožji rojakinji Pavlini Pajkovi, čitamo te-le stavke: „Izmed narodnih mož, ki so (okoli l. 1870) v Doljakovo hišo zahajali in na narodno obraženje naše pisateljice uplivali, sta pred drugimi posebnega opomena vredna odvetnik dr. Lavrič in deželni uradnik Ernest Klavžar. Oba sta mlado Pavlino poučevala v predavanji in deklamovanji in v njej vzbujala čustvo za slovensko pesništvo“. To oceno smo omenili za to, ker nam kaže, na kak način in v kakem duhu so delovali rodoljubni omikanci v oni dobi začetne narodne probuje, ko so se v celi goriški okolici po njih neumornem prizadevanju ustanovljale slovenske čitalnice in v njih prirejale narodne zabave kot užigajoče iskre narodnega življenja.

Pa tudi v politično gibanje takratne dobe je segal Klavžar z vso vnemo mladega rodoljuba kot zvest adlatus nepozabnega prvoboritelja dr. Lavriča. Tozadevno delovanje je z živimi bojami osvetljeno v knjižici, ki jo je izdal Kl. l. 1868, naslovljeni „Tabor pri Šempasu“. To Vam je bil sijajen tabor, ki se je porodil v silnih političnih viharjih, a je najmočnejše uplival na narodno probujo goriških Slovencev. Na tem in na vseh naslednjih taborjih, ki so jih priredili takratni rodoljubi v Biljani, Tolminu, Sežani i. dr. nastopil je Klavžar kot govornik in enako je tudi pozneje nastopal na mnogih ljudskih shodih, kadarkoli je šlo za pospeševanje narodnih, ali drugih javnih koristi slovenskega ljudstva na Goriškem. (Dalje prihód.)

Sličice.

Tuma kot sodnik in advokat.

Ni sicer res, kar je dr. Tuma trdil pred volitvami v V. kuriji, da je on dobil v Trstu in v Gorici uradovanje laško, v Tolminu pa nemško, ter da je on neodvisno od kogarkoli uvel tu in tam slovensko poslovanje, a priznamo mu vendar radi, da se je izkazoval narodnega sodnika. Tudi je šel ljudem na roko ter opravljal kolikor mogoče brez odvetnikov ali vsaj brez velikih stroškov. Tako je delal posebno v Tolminu, kjer se je bil spril z advokatom Staničem. S takim delovanjem se je prikupil našemu ljudstvu in si je tesal in zbijal ob enem lestvico, po kateri je splezal kvišku. Brez informacij, le na podlagi tega delovanja ga je sprejelo l. 1895. narodno vodstvo v svoj krog ter mu izročilo najzaupnejša mesta. Toda že po dveh letih se je naveličal politike in že l. 1897. je dal okrožnemu sodišču v Gorici izjavo, da izstopi iz političnega življenja in da prosi za sodnijsko mesto v Ajdovščini ali v Boveu. Ko so mu prošnjo odklonili, produciral je zdravniško spričevalo, da je popolnoma nezmožen opravljati svojo službo ter prosil za vpokojitev. Stopil je v stalni pokoj, a stopil je ob enem tudi kot odvetniški kandidat v pisarno tukajšnjega advokata. Nestalnost, ki mu tiči v vseh udih, ga je dovedla do tega, da je hotel zopet vstopiti v državno službo. Pred poldrugim letom telesno „trajno“ nesposobni dr. Tuma je bil zopet zdrav ter je prosil za reaktivacijo. V dotični prošnji je obetal vladi, da odloži deželno poslanstvo, deželno odborništvo in da se odpove vsakemu političnemu delovanju v prid Slovincem. To prošnjo, koji so se vsi zavedni Slovenci jako čudili, je vlada zavrnila in Tuma je ostal odvetniški kandidat. Lani je postal advokat. V posojilnični hiši je odprl v „španoviji“ z dr. Tr. odvetniško pisarnico in zdaj uživa sad „pravnega čuta“, kateri je kot sodnijski uradnik povsod vzbujal. On, nekdanji nasprotnik advokatov, zna zdaj napravljati dobro zasoljene ekspenzarje kakor vsak drug advokat. V rokah ima „Goriško ljudsko posojilnico“ in „Trgovsko-obrtno zadrugo“; taka dva denarna zavoda preredita lahko sama enega odvetnika. Odkar sta dr. Tuma in njegov zadružnik odprla svoj „Compagniegešäft“, sta napela na stotine tožb le proti dolžnikom posojilnice in zadruge. Tudi dr. Tuma je živ dokaz, da se spreminjajo časi in s časom tudi osebe.

Tumova debela koža.

Leta 1895 so volili zastopniki kmečkih občin dr. Tumo v deželni odbor. Že l. 1899 se je pa ta gospod ločil od svojih tovarišev in sopolancev ter se postavil naravnost proti njim, da-si je bil voljen izrecno na program društva „Sloga“ ter se zavezal, da bo vzajemno deloval z drugimi slovenskimi poslanci in da se ne loči od njih pod nobeno pretvezo. V pismu na društvo „Sloga“ z dne 9. januarja l. 1899 je zabrusil vsem devetim slovenskim sopolancem v obraz žaljive besede, „da noče več dati svojega imena vodstvu političnega društva in delegaciji deželnega zbora, kjer ni moške energije, ni načerta, ni vodilne misli“. V pismu z dne 29. aprila je vse to sicer preklical, poudarjaje, da se je v marsičem motil in mnogo pretiraval, a kmalu potem je ponavljal iste besede pri občnem zboru „Sloge“ in v klubu slovenskih deželnih poslancev. Šel je torej tako daleč, da je sopolance, ki so ga volili v deželni odbor, javno žalil in sramotil. Vsled tega je pozvalo dr. Tumo 8 slov. poslancev, naj odloži deželno odborništvo. Na ta poziv ni Tuma niti odgovoril, odgovorila je v njegovem imenu le „Soča“ na impertinenten način. Opravičeno zahtevo 8 poslancev je imenovala „škandal“ ter zahtevala, naj položijo nekateri drugi poslanci svoje mandate! Vsak drugi bi bil vedel, kaj mu je bilo storiti. Moštvo in parlamentarni običaj sta zahtevala, da

bi bil dr. Tuma zopet vrnil mandat tistim, ki so mu ga poverili. Le dr. Tuma se ni zmenil za poziv svojih volilcev ter obdržal deželno odborništvo, s katerim je združena letna nagrada 1200 gld. Zmagala je njegova debela koža!

Da popolnoma to sličico, omenjamo le še velikansko blamažo, katero si je dr. Tuma sam nakopal v zadnjem zasedanju dež. zbora. Znano je, da se je čutil po referentu prof. Berbuču o užitnini žaljenega. Zato je predlagal, da se Berbučevo poročilo izroči finančnemu odseku, ki naj bi razsodil, ali je poročilo žaljivo ali ne ter ali so tam navedena dejstva resnična, ali ne. Tumov predlog se je sprejel in finančni odsek, v katerem so bili trije laški in dva slovenska poslanca, je pregledal Berbučevo poročilo ter razsodil, da ni žaljivo za dr. Tumo in da so v njem navedena dejstva resnična; v zadnjem odstavku tega poročila se je izrekla dr. Tumi tudi javna graja. Ta odstavek se ni prečital v javni seji, a dr. Tuma je vendar zahteval, da se sprejme v zapisnik.

Tako je dr. Tuma v tej zadevi popolnoma pogorel, prof. Berbuču pa je dal častni sod popolno zadoščenje.

Po taki razsodbi častnega sode bi bil vsak drug poslanec vedel, kaj mu je bilo storiti, dr. Tuma pa je celo zahteval, da se njemu izrečena graja sprejme v zapisnik. Tudi ta Tumova afera dokazuje dovolj jasno, da ima g. doktor jako dober želodec.

Dopisi.

Vogersko 3. novembra 1901. —

Včeraj 2. novembra ob 3 popoldne je bila tu volitev novega župana. — Znani učeni rekurs proti volitvam ni imel vspeha. C. kr. namestništvo ga je zavrglo tako korenito, da niti ugovor na višjo instanco ni bil več dopuščten. Prvotne volitve so bile popolno pravilne. Novi starešini so imeli nalogo naj si izvolé novega načelnika. Ob določeni uri je prišel sam blagorodni gospod glavar grof Atems v spremstvu g. barona Bauma.

Volitev se je vršila gladko. Izvoljen je bil za župana soglasno dosedanji vrli, dobri župan Andrej Gregorčič. Poleg njega so izvoljeni še štirje podžupani, vsi naši. Veselo pritrkovanje zvonov in krepki strel možnarjev je naznanjal naši in sosednjim občinam, da imamo novega, ali prav za prav starega na novo izvoljenega župana, in dobre nove podžupane, in starešine.

Blagorodni gospod glavar si je po izvolitvi župana ogledal šolo in cerkev. Osobito o cerkvi se je izrazil pohvalno.

Cerkev je prenovljena in popravljena. Preteklo je bilo že 150 let, odkar je bila zadnjikrat popravljena. Zato pa je bilo že marsikaj zastarelo in razpadlo. Cerkvni strop je žugal se sesuti v cerkveno ladjo. Poprava je bila nujno potrebna. Največo zaslugo zato ima blagorodni g. baron Baum. On se je mnogo trudil, da bi se začela enkrat potrebna poprava. Zato naj mu bo na tem mestu izrečena prisrčna zahvala.

Delo smo začeli pred tremi meseci, ter smo je srečno dokončali.

Naša cerkev je sedaj ena najlepših v goriški okolici. Zidarsko delo je izrenel zidarski mojster Frančišek Turel iz Renč ter je svojo nalogo dokončal v splošno zadovoljnost in pohvalo. Nove klopi je naredila mizarska zadruga v Solkanu. Tudi orgle smo popravili.

Slikarsko delo je prevzel akademični slikar Josip Dekleva, štajerski Slovenec. Dekoracijo pa Anton Zupančič, od sv. Ivana pri Trstu, oni, kakor v Šempasu. Delo, osobito slika g. Dekleva na stropu je prav dobro izpadla. Predstavlja oznanjenje M. B. po nadangelu Gabrielu. Tako je sedaj na Vogerskem vse novo, pomlajeno. Bog daj da bi tako ostalo.

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Govorice o ministerski krizi in celo tudi o parlamentarni krizi niso ne le

ponehale, marveč se iste vedno bolj množé. Čehi so s Koerberjem jako nezadovoljni in mu naravnost očitajo, da je začel na korist Nemcev odločno vladati proti Čehom. Zato mu pa preté z najodločnejšo opozicijo. Taka pretenja pa ne čitamo le v radikalnih čeških listih, marveč tudi v listih zmernejših čeških stranč, n. pr. v „Politik“. Pa ne samo Čehi, marveč tudi ostale slovanske skupine so izrekle dosedanjemu ministertvu nezaupanje. Celo nemški krščanski socialci očitajo Koerberju njegovo neodločnost nasproti Vsenemcem, — z jedno besedo: zavlada je v našem parlamentu zopet splošna nezadovoljnost ter se danes odločno zatrjuje, da se Koerberju težko posreči spraviti državni proračun pod streho pred Božičem.

Vojna v južni Afriki.

Angleži imajo vsaki dan več smole. Doživeli so že zopet občuten poraz. Pri Bethelu so bili zopet hudo tepeni. Buri so zgrabili polkovnika Bensona in mu jedra del armade popolnoma uničili. Sam lord Kitchener poroča o tem porazu v London, da je v tej bitki padel sam poveljnik Benson, 58 mož, osem častnikov, 156 mož pa je bilo ranjenih. Buri so vgrabili tudi dva topova. Značilno za vrednost angležkih vojskovodij je tudi to, da je list „Times“ malo prej silno hvalil Bensona in njegovo „vojno taktiko“, ki je tako izborna, da bo baš ista omogočila hiter konec vojne. Zdaj pa je pač „konec vojne“ za polkovnika Bensona in njegovo „vojno taktiko“, a zares konec vojne najbrže še ne bo tako brz, kajti Buri sami pripovedujejo o tem, da vojna ne bo končana tako dolgo, dokler je še en Anglež na transvaalskih tleh. Buri pripovedujejo, da jih ta vojna prav za prav ne stane več nego življenje svojih rojakov. Kajti Angleži jih nehoté preskrbljujejo z vsem, ker jim Buri ne ugrabijo samo živeža, ampak tudi orožje, konje, obleke in druge potrebščine. Buri streljajo le še z angležskimi puškami in streljivom, topove pa, ker so jim pretežki, večinoma zakopljejo ali jih uničijo. Buri imajo na bojišču še 20—25.000 vojakov, kajti njihovi mladeniči so že v svojem 15 letu izborni bojvniki.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ došlo upravnistvo „Gorice“: Pri volitvi župana na Vogerskem dne 2. novembra t. l. zložili staršini 6-10 K.

Boj za slovensko šolo v našem mestu. — V nedeljo dne 3. t. m. so se zopet zbrali v velikem številu slovenski starši v Gorjančevi krčmi in Attemsovi palači na Kornu, da se posvetujejo o zadevi slovenske mestne šole in ukrenejo nekaj, kar bi čim prej dovedlo k rešitvi tega za goriske mestne Slovence toliko važnega vprašanja. Tu na tem sestanku je poročal zborovalec Marušič o svojih in tovarišev korakih na c. kr. namest. v Trstu in pri goriskem magistratu.

Deputacija slovenskih očetov iz našega mesta se je bila podala k namestništvu v Trst, da na tej instanci poizve o usodi naše šolske zadeve. Na namestništvu pa so deputacijo odpravili brez vsakega resnega zatrdila.

Deputaciji se je reklo mej drugim da Slovincem v mestu goriskem ni treba druge šole, češ saj imajo svoj „Šolski Dom“, ako pa ta ne zadostuje, pa naj hodijo otroci v Št. Andrež, v Solkan itd. Očitale se je tudi, da Slovenci v Gorici s svojo šolsko zahtevo tirajo le neko nepotrebno politiko. Na opombo deputacije, da tu ne gre za politiko, marveč za pouk mladine, katero oblast zahteva od starišev p o d s t r o g o k a z n i j o, a da stariši svojih otrok ne morejo pošiljati v tuje šole, šolsko poslopje v Podturnu pa da je nezdravo in za večino otrok preoddaljeno, zlasti v zimskem času, se je odgovorilo s frazo, da ne obstoji v tem nobena nevarnost za otroke, saj je v goriskem mestu policija in druge varnostne odredbe, da se otrokom na ulici ne more ničesar zgoditi itd. Tako užaljena deputacija se je podala potem na goriški magistrat k županu, ter urgirali ondi tozadevno prošnjo. Županov namestnik Bombig je tudi rekel deputaciji, da Slovincem v goriskem mestu ni treba druge šole, ker da imajo svoj „Šolski Dom“, a da Italijani sami nimajo zadostnih prostorov za svoje šole in kar je taciš izgovorov več. Rekel je žup. namestnik da dotična prošnja pride na dnevni red prve seje mestnega sveta, v katere šolski odsek bode stvar pretresoval. Po seji se je deputacija podala k načelniku šolskega sveta dr. Maraniju, kateri pa niti o kaki prošnji niti o celi tej stvari — ni vedel ničesar.

To poročilo je na zborovalce napravilo jako mučen utis in sklenili so sledeče:

Naredi se nova prošnja na goriški magistrat, v kateri se zahteva, da reši prvotno prošnjo v najkrajšem času in kakor bode rešitev te prošnje, ugodna ali neugodna, po tem uravnali bodo stariši slovenskih otrok v goriskem mestu svoje nadaljne in končne korake. V to svrhu se potem skliče še jedenkrat sestanek vseh v Gorici živečih slovenskih roditeljev, na katerem sestanku se bode storil zaključek v tej zadevi.

Deželnozborske volitve. — Čim bolj se bližamo deželnozborskim volitvam, tem nesramnejša in razdivjanejša postaja pisava naših nasprotnikov v svojih organih. Tem ljudem ni ničesar več sveto in izgubili so vsako najmanjšo sled srama. Kdor opazuje obnašanje teh ljudi in čita njihove — liste, moral je spoznati, da si nasprotujejo tudi v najmanjših rečeh in to deloma, da bi zbegali naše ljudstvo, še več pa, ker so — sami popolnoma zbegani. Kar trdijo danes, temu oporekajo že jutri desetkrat.

Laž in zavijanje resnice pa sta najzvestejša spremljevalca njihovega nad vse zmedenega nastopanja. Ti ljudje so v vsakem oziru popolnoma nezanesljivi in sam sebi bi ne hotel dobro, kdor bi jih še poslušal in se po njih ravnal.

Zato svetujemo našemu ljudstvu, naj odločno obrne hrbet tem ljudem. Naš namen pri tem ni, da bi agitirali za svojo korist, marveč jedino le ta, ker hočemo našemu ljudstvu dobro ter da ne zabrede v svojo lastno škodo.

Pri tem svetujemo vsakomur le to, naj si ogleda po občinah ljudi, ki delajo za „napredno“ stranko, naj si ogleda življenje in vedenje teh ljudi, pa vidi, kaka je tudi stranka, v kateri pripadajo. To naj našemu poštenemu ljudstvu zadostuje, da se ve varovati. Mi svarimo in svetujemo dosti zarana, da ne bo de kesa, kadar bi bilo prepozno.

Zaupni shod društva „Sloga“ v Biljah. — Preteklo nedeljo dne 3. t. m. se je zbralo na povabilo društva „Sloga“ in po prizadevanju domačega gospoda kurata v prostorni dvorani g. Otona Solerja v Biljah do 350 veljavnih mož iz Bilj, Renč, Bukovice, Št. Petra, Vrtojbe, Mirna, Orehovlja in drugih krajev, da bi se mirno in trezno razgovarjali o sedanjem političnem položaju na Goriskem in o bližnjih deželnozborskih volitvah. Dr. Gregorčič, prvi govornik, je pojasnjeval potrebo složnega postopanja slovenskih poslancev v deželnem zboru, ako hočejo kaj veljati in doseči. Rekel je, da „Sloga“ je že pred šestimi leti tedanjim kandidatom za deželni zbor stavila kot poseben pogoj, da bodo složno postopali; a jeden poslanec da se je v svoji pohlepčnosti po vodstvu temu pogoju izneveril ter zasejal prepir in razdor v deželi. Ocenjal je razna imena, katerih se poslužuje ta nova stranka in njeno glasilo nasproti bivšim slovenskim poslancem, n. pr. trot, lažnik, obrekovalec itd., ter dokazoval, da ravno nasprotno je res. Razkrinkal je pogubljiva gospodarska načela, po katerih se ravna „liberalna“ stranka, ter ožigosal predlog dr. Tume, naperjen proti posestnikom v prilog krčmarjem, njegovim pristašem. Šibal je surovost in zdivjanost, katero širijo lažliberalci po deželi, ter rekel, da s tako stranko ne more soglašati Slovinci, ki se drži vere in šeg svojih očetov. Pač pa treba sodelovati z družtvom „Sloga“, katerega namen je varovati in braniti pravice Slovincem na Goriskem in pospeševati njim na korist vse, kar sega v njihovo narodno, družbinsko, gospodarsko in politično življenje, ter delati za napredek in pravo s v o b o d o na verski katoliški podlagi. Navzoči so burno pritrjevali.

— Prof. Berbuč je pojasnil med splošnim zanimanjem in glasnim pritrjevanjem poslušalcev zadevo o užitnini v deželni upravi. — Domači kurat g. Rojic je zagovarjal duhovščino nasproti gonji, katero vpri-zarja nasprotna stranka proti njej, ter pozivlja navzoče, naj se gotovo udeležijo volitve in naj vsakdo agituje v pristopnih mu krogih, da se volitve srečno izvršijo ter da zmaga ljudstvo, ki se bori pod zastavo: Vse za vero, dom, cesarja! Gromovito ploskanje je sledilo navdušenim besedam. — Pozborovanju ostalo je mnogo deležnikov še dalje časa v prijaznih razgovorih v dvorani, kjer se je vršil veličastni shod. Biljenski pevski zbor je s krasnimi pesnimi zabaval navzoče. Ko so odhajali gostje iz Gorice in sosednjih občin, odmevali so krepki živio-klici po prostorni dvorani. Zaupni shod v Biljah je dokazal, da slovensko ljudstvo v okolici goriški je spoznalo lažliberalne sleparje, da jim hrbet obrača, kakor so zaslužili, ter da stoji trdno in nepremakljivo za Bleiweisovo geslo: Vse za vero, dom, cesarja, za geslo, katero je od nekdanj veljalo v goriški deželi, kateremu se vsakdo klanja, kdor ni izdajica slovenskega naroda.

Shod v Čepovanu. — „Sloga“ je sklicala volilni shod v Čepovanu. Kot

odposlanca društva sta nastopila č. g. župnik Grča in kapelan Dermastia. Shodu je navzočevalo do 60 volilcev. Predsednikom je bil izvoljen domači g. župnik. Prvi je govoril g. bivši poslanec Grča o delovanju deželnega zbora in o razporu v deželi. Poljudni govor je volilcem do cela odprl oči. Za njim je govoril g. Dermastia o geslu stranke „Vse za vero dom, cesarja“. Dokazal je, zakaj se gre v našem boju. Volilci so navdušeno vsprejeli njegov govor.

K sklepu je g. predsednik stavil do volilcev dve vprašanji:

1. Ali bode pri prihodnjih volitvah volili za stranko reda in miru, za „Sloga“, ali za stranko Tumovo. Volilci so odgovorili z gromovitim: Za „Sloga“.

2. Ako priredi narodno-napredna stranka shod v Čepovanu, ali se ga udeležite? Odgovor: Gromoviti ne!

Slava vrlim Čepovanskim volilcem! Čepovan šteje okoli 48 volilcev. Bili so torej skoraj vsi navzoči, poleg njih pa tudi nekateri iz trnovske in lokovške županije.

„Soča“ hujska učiteljje. — Zadržnja „Soča“ pripoveduje, — mi ne vemo, koliko je na tem resnice in od kodi je ona to izvedela — da izda morda deželni šolski svet okrožnico, govorečo o postopanju učiteljstva pri prihodnjih deželnozborskih volitvah ter pravi učiteljem naravnost, „da se taka okrožnica, ako bi prišla, „najbolje položi „ad acta“. Ako ni to hujskanje učiteljev k zaničevanju oblastvenih naredeb, ki je po zakonu kaznjivo, potem ne vemo, kaj je sploh še kaznjivo. Kakor rečeno, nam ni o kaki okrožnici ničesar znano, kakor nam ni tudi znano, kaka navodila da bode obsegala ta okrožnica. Znano pa nam je, da se mora vsak uradnik pokoriti ukazom svojih oblastnij, ker je že pri nastopu svoje službe tako prisegel. To pa, da se učiteljem narekuje, da naj vržejo v koš naredbe svojih predstojnikov, kar pomeni toliko, da naj proti njim ravnajo, to pa je naravnost napeljevanje k uporu in kršenju prisage. Ali da sme list kaj takega javno pisati, to pa je jako značilno za pravne razmere pri nas v Gorici.

Knjige družbe sv. Mohorja za Gorico so došle. Vsak društvenik dobi šestero krasnih in zelo koristnih knjig: 1. Koledar za navadno leto 1902. 2. Zgodbe sv. pisma. 3. Umni kletar. 4. Pamet in vera. 5. Povest: Za srečo. 6. Slovenske večernice.

Poštnina je 12 vinarjev. Društveniki storijo najbolje, ako pri sprejemu knjig plačajo 2 K že za prihodnje leto. Za mesto Gorica se dobé pri cerkovniku stolne cerkve.

Velika nesreča v podgorski papirnici. — Sinoči okoli 9. ure je razpočil v podgorski papirnici v oddelku za celulozo kotel. Pri tej priliki je bil ubit jeden delavec in pet je bilo težko ranjenih. Ubiti je bil 22-letni Anton Bizjak iz Banjšice. Ranjeni pa so bili 24-letni Janez Frankovič, 36-letni Jože Tabaj, 25-letni Jakob Žbogar iz Banjšice, 37-letni Franc Štabon in peti neki Janez iz Majnicih.

Za čistost vina. — Po nekod se čuje letos, da je vinogradnikom vino ostalo nekako kalno ter se nerado čisti. To prihaja od tod, ker je vsled neugodnega vremena za časa trgatve prišlo z grozdem v mošt tudi kaj blata od zemlje. Ker utegne ta okolnost morda koga vznemirjati, naj navedemo, kar svetuje v tem pogledu „Narodni Gospodar“. List piše: „Brez vsakih stroškov in le z zamudo 1 ure ali še toliko ne, se ohrani cel sod vina zdravega in to s tem, da se dotično vino takoj pretoči v drug ali pa spet v tisti sod, samo da pride po pretakanju z zrakom v dotiko, ter da se odstrani na dnu v sodu sesedla se gošča (blato.)

Ko namreč vino pokipi ali povre, se počasi sesedejo vse kalnost proizročujoče snovi na dno. To se pa temu hitreje vrši, čim močnejše, trpkješe ali trše in zdravejše je vino. Vino, pridelano iz gnilega grozja pa ima mnogo beljakovine, malo tanina in je tudi bolj šibko t. j. ima malo alkohola ali moči in tudi navadno malo kisline ter malo česlovine in tako vino se težje čisti. Zato pa se ga mora pretakati, da se zraka nasiti, ki pospeši čiščenje. To se še bolj pospeši, ako se šibkemu in mehkeemu vinu doda pri pretakanju, ko se v sod vliwa, nekoliko dobrega vinskega špirta (alkohola) na 100 litrov 2 do 3 litre česlovine. Najprej pa se poskusi brez vsakega dodatka. Ako je prišlo dosti gnilega grozja vmes, je najbolje sod, v katerega se tako vino pretoči, prej dobro prežveplati.“

Slovenski jezik na sodnih oblastih. — Dve tretjini avskultantov v Celju

in Mariboru ne znata slovenski. To so tisti avskultantje, katere pošiljajo v Maribor in Celje učiti se slovensčine. In zato, ker ne znajo slovenski, dobivajo po 25 gld. več za mesec. Ta denar dobivajo namreč v nagrado za učenje slovensčine; v resnici pa niti ne mislijo na kako resno učenje. Zato pa so razprave, na katerih zapisnikujejo ti avskultantje, kakor v zasmeih vsakemu pravu našega jezika na sodnih oblastih. Pri nas sodijo slovenske obtožence možje, ki niti besedice slovenski ne znajo, in vodijo uvodne preiskave zaradi hudodelstev, dasi niti del tega ne razumejo, kar povedo priče. To so tako kričeče razmere, da jim v Avstriji ni para!

Vzgleden dušni pastir. — Na Roveriji v Istri je te dni obhajal 25-letnico, odkar izvršuje svoje pastirstvo v Juršičih, preč. g. Josip Velikanje, rodom Slovenec. O njem piše jako lepo „Naša Sloga“. Josip Velikanje je prišel na Roverijo, ko je bil tamošnji hrvaški narod v najžalostnejšem stanju, takorekoč podivjan. Z neustrašenostjo se je lotil dela kulture, na lastne stroške je zidal šolo in začel v njej poučevati. Podivjanim svojim župljanom je moral vcepljati najprvotnejše nauke gospodarstva. A o moralni propalosti ljudstva pričla najbolje dejstvo, da je Velikanje moral s pištolo v roki maševati in oznanjevati božjo besedo. Danes je po 25 letnem trpljenju tega vzornega duhovnika Roverija jeden najkulturejših krajev Istre. Lahoni ga kot buditelja hrvaškega naroda seveda črtijo, a narod mu je hvaležen in ga danes proslavlja.

Pes se je zgubil. — Čičarski pes varuh volčjedlakast, zolte barve se je zgubil. Sliši na ime „Bunda“. Kdor bi ga dobil, naj ga pripelje k Batističu v Vrtojbi.

Poziv.

„Soča“ trdi v štev. 127, da so razne občine po meni oškodovane za bolniške stroške. — Ker se sam ne zavedam nobene take krivice, prašal sem gosp. deželnega računarja, ali so morda v knjigah deželnega knjigovodstva prišli na sled takim zlorabam, — pa tudi on nič ne ve o tem. Zato prosim uljudno in nujno vsa slav. županstva, naj se svobodno in kakor hitro mogoče oglasijo, če je ktera njihovih občin po meni trpela kako škodo zaradi bolniških stroškov.

V Gorici, 3. novembra 1901.

E. Klavžar.

Dostavek uredništva. Da damo priliko vsem županstvom, da se odzovejo temu pozivu, poslali smo jim današnjo številko.

Dr. Emil Marcus

očesni zdravnik in operater iz

Trsta,

prične zopet v Gorici dne 10. t. m. s zdravljenjem bolnih na obeh in kratkovidnih.

Ordiniral bode vsako nedeljo od 3.—5. ure popoldne v hiši št. 37 Corso Giuseppe Verdi, v pritličju,

Anton Fon,
klobučar in gostlničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov
ter toči v svoji krčmi
pristna domača vina
in postreže tudi v jako ukusnimi jedili.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gospiska ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA
vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

Olje za sluh

po višjem stabnem zdravniku
dr. Schmidt-u

je popolnoma prosto škodljivih tvarin iz eteričnih in rastlinskih olj. To olje je priporočeno po slavni zdravnikih za ušesne bolezni dr. G. Hammerschmid in dr. Goldmann, kakor najboljša in najgotovješa zdravilo za vse ušesne bolezni ter se vže nad 25 let rabi z najboljšim vspehom.

Steklenica tega olja z navodom vdobiva se po 4 K v lekarni g. CRISTOFOLLETTI v Gorici.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

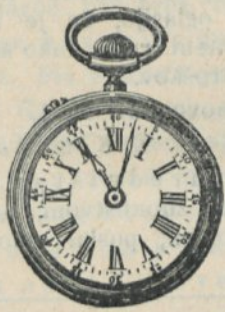
v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Jakob Šuligoj

urar v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 25,
priporoča svojo

prvo slov. urarsko delavnico in popraviljavnico ter za logo ur vseh vrst in kakovostij, nadalje raznovrstne šivalne

stroje najnovejših sistemov in najboljše kakovosti, vse po zmernih cenah. — Vsako popravilo je jamči jedno leto, šivalne stroje za pet let.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnicu jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semenški ulici h. št. 1.

OZNANILO.

Podpisani naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl

brivsko podružnico

v ulici Duomo (pod stolno cerkvijo, nasproti trgovine Drašček).

kjer bodem mogel postreči cenj. svoje občinstvo, posebno spodnjega dela mesta ter one na deželi, bolj nego sem to storil doslej.

Obe brivnici sta preskrbljeni z izbornimi delavskimi močmi, da lahko objavljam točno in hitro postrežbo.

V zalogi imam vedno v veliki izberi vse potrebščine te stroke kakor najfineja in navadna mila, vsakovrstne parfumarije za gospode in dame, vse po jako zmernih cenah.

Rojakom z mesta in dežele se topla priporočam udani

A. Pucelj

brivec.

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. št. 19,

„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina ter postreže z vsakovrstnimi okusnimi jedili.

Priporoča se topla svojim rojakom v mestu in na deželi.

Najbolje tamburice izdeluje in razpošilja

Prva sisiška tvornica
tambura

J. Stjepušin,
Sisak, Hrvatska.

Odlikovana na parizki svetovni razstavi l. 1900 in milenijski razstavi l. 1896.
Cenike pošilja na zahtevanje vsakemu brezplačno.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marianje“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4-90 K

Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Méd pitaner in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona 7.

Za jesensko in zimsko sezono

Razno modno in drugo jesensko kakor tudi zimsko blago, za dame in gospode, topla priporoča svojim rojakomv mestu in na deželi, nova tvrdka:

J. Zornik prva in jedina slovenska trgovina te stroke v Gorici, Gosposka ulica št. 7, tik „Krojaške zadruga“, v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.

Najceneja, najbolja in najlepša izber vsakovrstnih okraskov za obleke, zimskih svilenih in volnenih rut, šerp, predpasnikov, nogavic, rokavic, otroških oblek, dežnikov, blusen, perila za gospode, krasnih kravat, Jaeger podoblek, svile za lišp in bluse, žameta, pliš, čepic za otroke, domačih čevljev za dame, gospode in otroke, cerkvenih čipk, modercev i. t. d. — Najceneje skladišče vsih potrebščin za gosp. šivilje in gospode krojače. Naročila iz dežele izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju.

Brez vsake konkurence!

C. kr. priv. tovarna
nepremočljivih tkanin

M. J. Elsinger & Söhne
na Dunaju,

priporoča svojo bogato zalogo nepremočljivih tkanin in pokrival za vozove, platnenih nadkrovov za gostilne in kavarne, konjskih ogrinjal, dežnih plaščev in oblačil za delavce, amerikskega in povoščenega platna in tapecije.

Glavna zaloga pri

F. Primas, Gorica

na Travniku št. 16

zadaj pri dvorišču.

Josip Valentinčič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruh navadni in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pogrnjene“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. gg. rojaki v mestu in na deželi.

Peter Drašček,

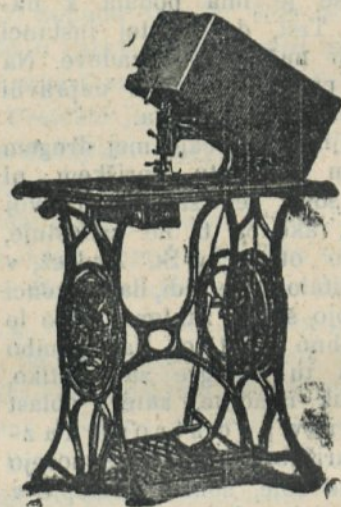
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, mlo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

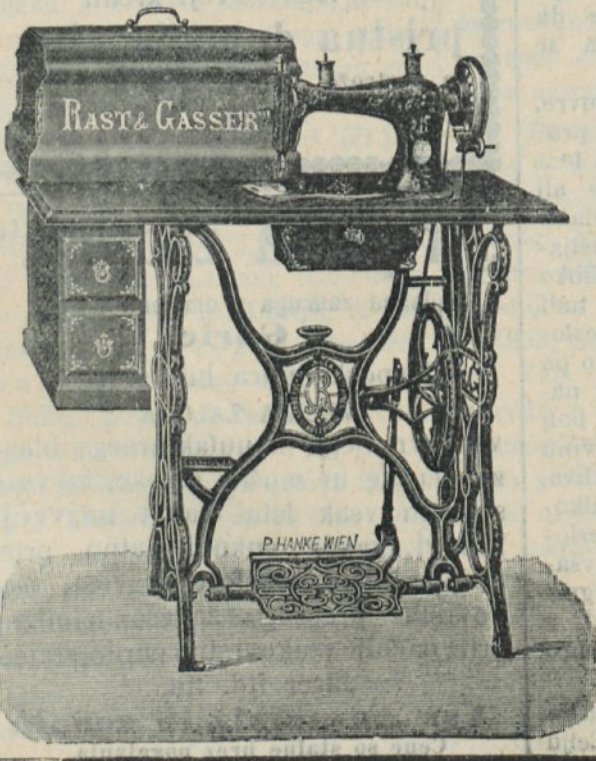
Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Stroji za poljedelstvo in vinarstvo.

Šivalni stroji

vseh sistemov.

Štedilne krušne peči za družine. Sesalke (pompe) za vodo in vino.

Cene so take, da se ni bati nobene konkurence.

Edina zaloga v Gorici

Berthold Kraus,
na Travniku

hiš. št. 16, zadaj pri dvorišču.

Kdor se želi o tem prepričati, obrne naj se za poskušnjo na dotično firmo in gotovo bo čez vsa pričakovanja postrežen.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Vrtni ulici št. 26.

Izdeluje vsakovrstne možke obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan.

Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Izdelke iz lastnega blaga jamči.